

JustitiedepartementetBrottsförebyggande rådet
Box 1368
111 93 Stockholm

Uppdrag till Brottsförebyggande rådet att utveckla samverkan med näringslivet i det brottsförebyggande arbetet

Regeringens beslut

Regeringen ger Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att utveckla samverkan med näringslivet i det lokala brottsförebyggande arbetet genom att ge stöd till kommuner.

Brås stöd ska syfta till att öka kommunernas kunskap om näringslivets roll i det brottsförebyggande arbetet och hur näringslivet kan bidra i det brottsförebyggande arbetet, samt vilka verktyg som kommuner kan använda sig av i samverkan med näringslivet. Brå ska också verka för att kommunernas samverkan med näringslivet utvecklas i det brottsförebyggande arbetet. Det omfattar bl.a. att identifiera inom vilka områden eller sammanhang som det finns stora behov av att utveckla former för samverkan med näringslivet och att bidra till samverkan inom dessa.

Brå ska inom ramen för uppdraget föra dialog med berörda aktörer, exempelvis branschorganisationer inom näringslivet. Brå ska även inhämta synpunkter och erfarenheter från relevanta myndigheter och aktörer, exempelvis länsstyrelserna och Sveriges Kommuner och Regioner. Myndigheten ska i sitt arbete i så stor utsträckning som möjligt använda sig av befintliga samverkansstrukturer på regional och lokal nivå. Brå ska senast den 2 mars 2026 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Redovisningen ska innehålla en redogörelse av vidtagna åtgärder samt en analys av vad arbetet har lett till.

Bakgrund

Regeringen har lagt fram skrivelsen Barriärer mot brott – en socialpreventiv strategi mot kriminella nätverk och annan brottslighet (skr. 2023/24:68). Skrivelsen anger riktningen för det sociala brottsförebyggande arbetet och lyfter fram angelägna områden där arbetet behöver utvecklas. Bland annat anges att det finns ett behov av att i högre utsträckning involvera fler aktörer i det brottsförebyggande arbetet, exempelvis näringslivet.

Näringsidkare har med sin närvaro och förankring i lokalområdet stora möjligheter att i samverkan med andra aktörer bidra med viktiga situationella och sociala insatser, inte minst i områden som exempelvis karaktäriseras av social utsatthet och utmaningar med kriminalitet. På lokal nivå kan sådant samarbete främjas exempelvis genom att kommuner, civilsamhälle och näringsliv skapar mötesplatser och forum för samverkan där samtliga aktörer kan bidra med både kunskap och resurser i arbetet. Fastighetsägare och näringsidkare arbetar ofta aktivt med brottsförebyggande insatser, såsom exempelvis kamerabevakning, larmsystem, samordning av bevakning eller koordinering av belysningsinsatser för att bidra till ett tryggare område. Näringslivet är även en viktig aktör genom att skapa arbetstillfällen och bidra med exempelvis sommarjobb, praktikplatser och mentorsprogram. Många handlare bedriver idag ett aktivt arbete för att förebygga brott både enskilt och i samverkan med Polismyndigheten, kommunen och med andra lokala verksamheter. I den nationella strategin mot organiserad brottslighet (Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet, skr. 2023/24:67) betonar regeringen även vikten av att aktörer inom bl.a. privat sektor ökar förmågan att använda administrativa åtgärder som ett brottsförebyggande instrument. Administrativa åtgärder används för att minska risken att viktiga verksamheter missbrukas och för att störa och försvåra för kriminella att bedriva brottslig verksamhet.

Företags utsatthet för brott har lyfts fram i flertalet rapporter (se exempelvis Brottsbarometern 2024 av Svenskt Näringsliv eller Brottslighetens kostnader 2023 av Stiftelsen Tryggare Sverige). För att öka kunskapen om företags utsatthet för brott har Brå initierat en studie som omfattar två kartläggande undersökningar. Dels en enkätundersökning där representanter för olika företag ombeds svara på frågor om vilka brott som företagen blivit utsatta för, dels en undersökning av vilka typer av brott mot företag som anmäls till polisen.

Näringslivet och dess branschorganisationer är alltså mycket viktiga i det brottsförebyggande arbetet. Näringslivet har också mycket att vinna på att engagera sig i det lokala brottsförebyggande arbetet eftersom brottsligheten innebär stora ekonomiska konsekvenser för företagare.

Skälen för regeringens beslut

Brottsligheten måste bekämpas och förebyggas med hela samhällets samlade förmåga. Regeringen ser behov av att utveckla samverkan med näringslivet i det lokala brottsförebyggande arbetet.

Den 1 juli 2023 trädde lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft. Den syftar till att säkerställa att kommunernas brottsförebyggande arbete är prioriterat, effektivt och kunskapsbaserat. Enligt lagen ska kommunerna bl.a. ta fram en lägesbild över den lokala brottsligheten och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ha en samordningsfunktion för brottsförebyggande frågor, som bl.a. ska vara kontaktpunkt i förhållande till externa aktörer. Dessutom ska kommunerna verka för att skriftliga överenskommelser om samverkan ingås med relevanta aktörer och att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett särskilt forum där kommunen och relevanta aktörer, såsom exempelvis det lokala näringslivet, kan ingå.

Samtidigt visar resultat från en enkätundersökning i Brås rapport Det brottsförebyggande arbetet i Sverige (2024), som genomfördes innan lagen om kommuners brottsförebyggande ansvar trädde i kraft, att det finns brister i samverkan. Av de kommuner som har en samverkansöverenskommelse, är det en mindre andel som har det med näringslivet. I ungefär tre av tio kommuner medverkar det lokala näringslivet i de lokala brottsförebyggande råden.

Brå har i uppgift att bidra till kunskapsutvecklingen inom det kriminalpolitiska området och att främja brottsförebyggande arbete. För att främja ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete har Brå tillsammans med andra aktörer tagit fram flera stödmaterial, t.ex. Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete (2020) och Kartläggning och lägesbild i lokalt brottsförebyggande arbete (2021). Brå har också tillsammans med Svenskt Näringsliv, länsstyrelserna och Polismyndigheten tagit fram den vägledande guiden Tillsammans med näringslivet mot brott och otrygghet (2022).

Brå har ett pågående uppdrag att utveckla det nationella stödet i det brottsförebyggande arbetet (Ju2023/00472). Brå ska bl.a. utveckla behovsanpassade och praktiktära stödinsatser till kommuner och andra aktörer. I uppdraget ingår också att ta en mer aktiv roll i den nationella samordningen och vid behov initiera nya samarbeten med aktörer inom bl.a. näringslivet.

Sammantaget har Brå goda förutsättningar att på ett systematiskt sätt ge stöd till kommunerna för att utveckla deras samverkan med näringslivet i det brottsförebyggande arbetet.

På regeringens vägnar

Gunnar Strömmer

Sara van der Meiden

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA, K, SFÖ

Utbildningsdepartementet/S, GV

Klimat- och näringslivsdepartementet/NIM

Arbetsmarknadsdepartementet/A, IU

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/SPN

Länsstyrelserna

Polismyndigheten

Fastighetsägarna

Företagarna

Småföretagarnas Riksförbund

Stockholms Handelskammare

Svensk Handel

Svenskt Näringsliv

Sveriges Kommuner och Regioner

Säkerhetsföretagen